

Дорошенко В. С., академік Української академії наук, к. іст. н.,

д. н. з держупр.,

Гончаренко С. М., старша викладачка

Київський національний університет технологій та дизайну (Київ, Україна)

ДО ПИТАННЯ ПРО КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ В КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

В сучасній академічній науці культура позиціонується як необхідна основа сталого розвитку, суттєвий чинник вирішення комплексу питань життєдіяльності суспільства. Вона є передумовою подальшого розвитку національних країн в умовах глобалізації, важливою складовою зміцнення національної свідомості, ідентичності націй та народів.

В основу нової культурної політики цілого ряду країн покладені положення угоди Європейського Союзу, підписаної в 1992 році в Амстердамі, де визначено головні її цілі: сприяти процвітанню національних культур, примножуючи водночас загальну культурну спадщину; заохочувати сучасну мистецьку творчість; поглиблювати міжнародну співпрацю. У документі зазначається, що культурна політика має сприяти розвитку особистості й суспільства, економічним і соціальним зв'язкам між європейськими країнами, збагаченню якості життя. [1, 12]

На міжурядовій конференції з питань політики у галузі культури, яку проводила Всесвітня комісія з питань культури і розвитку в 1998 р. у Стокгольмі, був ухвалений План дій 140 країнами (зокрема й Україною), який містить рекомендації державам щодо політики у сфері культури, а саме:

- сприяти культурному і мовному розмаїттю в межах інформаційного суспільства і для його блага;
- нарощувати зусилля із збереження і підвищення ролі матеріальної і нематеріальної, рухомої і нерухомої спадщини та сприяти

розвиткові індустрії культури;

- заохочувати творчість громадян та участь їх у культурному житті;
- перетворити культурну політику на один із ключових елементів стратегії розвитку, що передбачає надання їй статусу головного елементу соціальної та економічної політики .[2, 558-559]

В Декларації Всесвітньої конференції з політики в галузі культури, яку ЮНЕСКО провела в Мексиці 2018 року, одним із основоположних принципів культурної політики є принцип різноманіття і єдності культури. В ній зокрема зазначається, що культурна самобутність народів оновлюється і збагачується внаслідок контактів із традиціями і цінностями інших народів. Культура – це діалог, обмін думками і досвідом, осягнення традицій і цінностей інших.

Міжнародне культурне співробітництво, як принцип культурної політики, має сприяти взаєморозумінню народів, створенню у їх відносинах атмосфери поваги, довіри, діалогу і миру. Воно має ґрунтуватися на повазі гідності і цінності кожної культури. [3, 7]

Слід зауважити, що соціокультурне середовище – ключовий концепт сучасного суспільства. Це, по-перше, результат всієї сукупності культурної діяльності держави – минулої і теперішньої; по-друге, інститут залучення громадян до моральних цінностей; по-третє, це сфера творчої реалізації духовного потенціалу людей. У зв'язку з цим формування і розвиток соціокультурного середовища – найважливіша умова поліпшення якості життя в Україні.

Завдання полягає у вжитті низки заходів, спрямованих на реалізацію ключової ролі культури в суспільному розвитку, а саме:

- збереження і актуалізація культурно-історичної спадщини, культурних традицій і цінностей усіх народів, що проживають в Україні, її матеріальної і нематеріальної культурної спадщини;
- виховання наступного покоління на принципах правової

демократії, громадянськості і патріотизму, долучення до світової та вітчизняної культури, забезпечення свободи творчості;

- розвиток творчого потенціалу нації, забезпечення широкого доступу всіх соціальних верств до культурних надбань, цінностей вітчизняної та світової культури;

- підтримка високого престижу української культури за кордоном та розширення міжнародного культурного співробітництва. [2, 564]

Збереження та розвиток культурної самобутності нації, формування конкурентоспроможної національної культури й участь України в міжкультурних обмінах у сучасному світі потребують інтенсифікації розвитку національного сектору культурних індустрій як важливої складової розвитку творчого потенціалу людини та потужного потенціалу економічного розвитку країни, які б стимулювали появу нових форм суспільства, творчої діяльності, використання культурних індустрій у розвитку регіонів.

ЛІТЕРАТУРА

1. The Treaty of Amsterdam. Amsterdam, 2 October 1997, 62 p.
2. Соціальна і гуманітарна політика: підручник [авт.кол.: В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, М.В.Кравченко та ін.] і за заг.ред. Ю.В.Ковбасюка, В.П.Трощинського. К.:НАДУ, 2016.792 с.
3. Декларація Мехіко щодо політики у сфері культури, 26 липня - 6 серпня 1982 р.